

LUYỆN TỪ VÀ CÂU

CHỦ NGỮ TRONG CÂU KỂ *AI THẾ NÀO* ?

I – MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Nắm được ý nghĩa và cấu tạo của CN trong câu kể *Ai thế nào* ?
2. Xác định đúng CN trong câu kể *Ai thế nào* ?. Viết được một đoạn văn tả một loại trái cây có dùng một số câu kể *Ai thế nào* ?.

II – ĐỒ DÙNG DẠY – HỌC

– Hai tờ phiếu khổ to viết 4 câu kể *Ai thế nào* ? (1, 2, 4, 5) trong đoạn văn ở phần Nhận xét (viết mỗi câu 1 dòng).

– Một tờ phiếu khổ to viết 5 câu kể *Ai thế nào* ? (3, 4, 5, 6, 8) trong đoạn văn ở BT1, phần Luyện tập (mỗi câu 1 dòng).

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

A – KIỂM TRA BÀI CŨ

Một HS nhắc lại nội dung cần ghi nhớ trong tiết LTVC trước (*VN trong câu kể Ai thế nào* ?). Nêu ví dụ. Một HS làm lại BT2 (phần Luyện tập).

B – DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu bài

Trong tiết LTVC trước, các em đã tìm hiểu về bộ phận VN trong kiểu câu *Ai thế nào ?*. Tiết học hôm nay giúp các em sẽ tìm hiểu tiếp về bộ phận CN trong kiểu câu này.

2. Phân Nhận xét

Bài tập 1

– HS đọc nội dung BT1, trao đổi cùng bạn ngồi bên, tìm các câu kể *Ai thế nào ?* trong đoạn văn.

– HS phát biểu ý kiến. GV kết luận : Các câu : 1 – 2 – 4 – 5 là các câu kể *Ai thế nào ?*.

Bài tập 2

– HS đọc yêu cầu của bài, xác định CN của những câu văn vừa tìm được.

– HS phát biểu ý kiến. GV dán bảng 2 tờ phiếu đã viết 4 câu văn, mời 2 HS có ý kiến đúng lên bảng gạch dưới bằng phấn màu bộ phận CN trong mỗi câu.

Lời giải :

Câu 1	<i>Hà Nội</i>	<i>tương bình màu đỏ.</i>
Câu 2	<i>Cả một vùng trời</i>	<i>bát ngát cờ, đèn và hoa.</i>
Câu 4	<i>Các cụ già</i>	<i>vẻ mặt nghiêm trang.</i>
Câu 5	<i>Những cô gái thủ đô</i>	<i>hón hờ, áo màu rực rỡ.</i>

Bài tập 3

– GV nêu yêu cầu của bài.

– Gọi ý HS :

+ CN trong các câu trên cho ta biết điều gì ? (cho ta biết sự vật sẽ được thông báo về đặc điểm, tính chất ở VN).

+ CN nào là một từ, CN nào là một ngữ ?

– GV kết luận :

+ CN của các câu đều chỉ sự vật có đặc điểm, tính chất được nêu ở VN.

+ CN của câu 1 do DT riêng Hà Nội tạo thành. CN của các câu còn lại do cụm DT tạo thành.

* **Chú ý** : Câu 3 trong đoạn văn trên thuộc kiểu câu *Ai làm gì ?* (Những dòng người từ khắp các ngã tuôn về vườn hoa Ba Đình.)

5. Củng cố, dặn dò

Một HS nhắc lại nội dung ghi nhớ của bài học. GV nhận xét tiết học. Yêu cầu HS về nhà tiếp tục hoàn chỉnh đoạn văn tả một trái cây, viết lại vào vở.

3. Phân Ghi nhớ

- Hai đến 3 HS đọc nội dung cần ghi nhớ trong SGK.
- Một HS nêu một ví dụ minh họa nội dung cần ghi nhớ.

4. Phần Luyện tập

Bài tập 1

- GV nêu yêu cầu của bài. Nhắc HS thực hiện tuần tự 2 việc sau : tìm các câu kể *Ai thế nào ?* trong đoạn văn. Sau đó xác định CN của mỗi câu.

- HS đọc thầm đoạn văn, trao đổi cùng bạn, làm bài vào vở hoặc VBT.

- HS phát biểu ý kiến, xác định các câu kể *Ai thế nào ?* có trong đoạn văn. GV kết luận : Các câu : 3 - 4 - 5 - 6 - 8 là các câu kể *Ai thế nào ?*.

- GV dán bảng tờ giấy đã viết 5 câu văn. HS phát biểu, xác định bộ phận CN trong câu. GV dùng phấn màu gạch dưới bộ phận CN, ghi lại kết quả đúng :

Câu	CN (được in đậm)	
Câu 3	Màu vàng trên lưng chú //	<i>lấp lánh.</i>
Câu 4	Bốn cái cánh //	<i>mỏng như giấy bóng.</i>
Câu 5	Cái đầu (và) hai con mắt	<i>tròn</i> <i>lạnh như thủy tinh.</i>
Câu 6	Thân chú //	<i>nhỏ và thon vàng như màu vàng của nắng mùa thu.</i>
Câu 8	Bốn cánh //	<i>khẽ rung rung như còn đang phân vân.</i>

* Chú ý

- Các câu 1, 2 (*Ồi chao ! Chú chuồn nước mới đẹp làm sao !*) không phải là câu kể mà là câu cảm (câu cảm thán) sẽ học sau.

- Câu 5 là câu kể *Ai thế nào ?* Về cấu tạo, nó là một câu ghép đẳng lập có hai vế câu (2 cụm CV) đặt song song với nhau.

- Câu 7 (*Chú đậu trên một cành lộc vừng ngả dài trên mặt hồ.*) là câu kể *Ai làm gì ?*.

Bài tập 2

- GV nêu yêu cầu của bài, nhấn mạnh : viết đoạn văn khoảng 5 câu về một loại trái cây, có dùng một số câu kể *Ai thế nào ?*. Không bắt buộc tất cả các câu văn trong đoạn đều là câu kể *Ai thế nào ?*.

- HS viết đoạn văn. HS tiếp nối nhau đọc đoạn văn, nói rõ các câu kể *Ai thế nào ?* trong đoạn. Cả lớp và GV nhận xét. GV chấm điểm một số đoạn viết tốt.

VD : Trong các loại quả, em thích nhất xoài. Quả xoài chín thật hấp dẫn. Hình dáng bầu bĩnh thật đẹp. Vỏ ngoài vàng ươm. Hương thơm nức...